

POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: EIA/SEA

4.12.2015

Smysl posuzování vlivů

2

- získat **objektivní odborný podklad** pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti
- posuzují se vymezené záměry a koncepce, jejichž provedení by mohlo **závažně** ovlivnit životní prostředí.

Prameny

3

- směrnice EP a Rady č. 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí
  - ▣ změna směrnicí č. 2014/52/EU
    - transpozice do 16. 5. 2017

- směrnice EP a Rady 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí

- Úmluva o hodnocení vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států – Espoo 1991
  - ▣ Kyjevský protokol 2003

Prameny II

4

- zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
  - ▣ „aprilová“ novela č. 39/2015 Sb. – účinnost 1. 4. 2015
- související předpisy
  - ▣ především zákon o ochraně přírody a krajiny, stavební zákon a horní zákon

Zásady

5

- včasnost
- závaznost výsledku posouzení (§ 9a)

- výběr aktivit podléhajících posuzování (§§ 4 a 7)
- komplexnost (viz rozsah posuzování)
- variantnost

- odbornost – zapojení autorizovaných osob (§ 19)
- účast veřejnosti (viz dále)

Předmět posuzování: záměry

6

- **stavby**
  - ▣ nadzemní vedení, stavby pro chov hospodářských zvířat, dopravní infrastruktura, sjezdovky aj.
- **činnosti**
  - ▣ těžba uhlí, odběry vody, zalesňování aj.
- **technologie**
  - ▣ různé průmyslové provozy: chemická výroba, zpracování železných kovů, koželužny, výroba skla aj.
- jejich změny

- negativní vymezení

Předmět posuzování II

7

Vždy posuzované

- záměry v příloze č. 1 v kategorii I
- změny těchto záměrů

Fakultativně posuzované

- záměry v příloze č. 1 v kategorii II
- podlimitní záměry
- záměry s možným významným vlivem na území soustavy Natura 2000 (viz dále)
- změny posouzených záměrů (dle verifikačního stanoviska – viz dále)

Rozsah posuzování

8

Ovlivněný prostor

- posuzují se vlivy na veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí
  - ▣ vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky
- jejich vzájemné působení a souvislosti

Vlivy záměru

- vlivy při přípravě, provádění, provozování i ukončení záměru, popřípadě důsledky jeho likvidace a dále sanace nebo rekultivace území
- běžné provozování i možnost havárie

Subjekty

9

- **oznamovatel**
  - ▣ ten, kdo hodlá provést záměr
  - ▣ nese náklady spojené s posuzováním
- **příslušný úřad**
  - ▣ zajišťuje posuzování
  - ▣ MŽP – záměry uvedené ve sloupci A přílohy č. 1 může si vyhradit i jiné, je-li pro to důvod
  - ▣ krajské úřady
- **dotčené správní úřady**
  - ▣ hájí zájmy chráněné zvláštními předpisy – vyjádření

Subjekty II

10

- **dotčené územní samosprávné celky**
- dotčené státy
  - posuzují se i přeshraniční vlivy
    - stát Mikronésie
- **veřejnost**
  - životní prostředí je veřejný statek
  - privilegované postavení dotčené veřejnosti (viz dále)

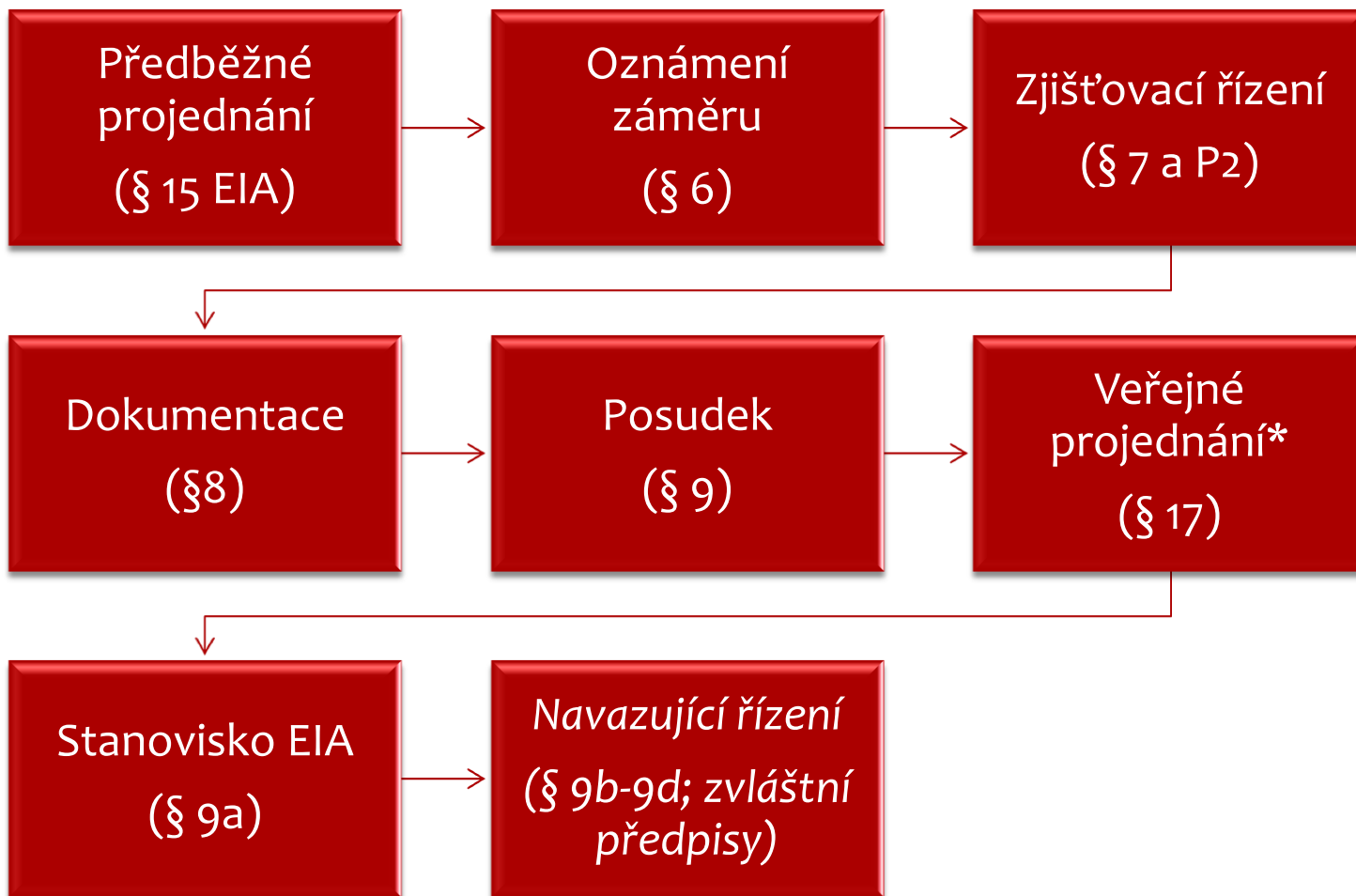
Účast veřejnosti

11

- **veřejnost**
  - jedna nebo více osob
- **dotčená veřejnost**
  - A. osoba, která může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech
  - B. právnická osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost
    - *etablovaná*: vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení, případně před dnem vydání rozhodnutí podle § 7 odst. 6
    - *ad hoc*: podporuje ji svými podpisy nejméně 200 osob

Průběh posuzování

12

Oznámení

13

- podává oznamovatel příslušnému úřadu
  - ▣ údaje o záměru, stavu ŽP v dotčeném území a vlivech
  - ▣ náležitosti viz příloha č. 3

- zaslání kopie dotčeným správním úřadům a ÚSC
- zveřejnění oznámení pro veřejnost
  - ▣ http://portal.cenia.cz/eiasea/view/eia100_cr

- možnost výše uvedených subjektů vyjádřit se k oznámení

Zjišťovací řízení

14

Povinně posuzované

- tzv. scoping
- upřesnění informací, které je vhodné uvést do dokumentace

Fakultativně posuzované

- tzv. screening
- zjištění, zda záměr může mít významný vliv a zda bude posuzován
  - ▣ podle zásad v příloze č. 2
  - ▣ povaha a rozsah záměru
  - ▣ umístění záměru
  - ▣ obsah vyjádření

Závěr zjišťovacího řízení

15

Pozitivní

- záměr má být posuzován
- odůvodněný písemný závěr

Negativní

- záměr nebude posuzován
- správní rozhodnutí

- právo podat odvolání
  - ▣ oznamovatel
  - ▣ dotčená veřejnost
- žaloba dotčené veřejnosti
  - ▣ soud rozhodne do 90 dnů

Dokumentace

16

- oznamovatel zajistí u autorizované osoby
  - ▣ komplexní charakteristika záměru a hodnocení vlivů
- zaslání kopie dotčeným správním úřadům a ÚSC
- zveřejnění dokumentace pro veřejnost
- možnost výše uvedených subjektů vyjádřit se k dokumentaci ⇒ doručují se zpracovateli posudku
- lze vrátit k přepracování nebo doplnění

Posudek

17

- příslušný úřad smluvně zajistí u autorizované osoby
  - ▣ zpracovat objektivně a v plném rozsahu
  - ▣ posouzení úplnosti dokumentace – správnosti údajů – navržených opatření
  - ▣ návrh stanoviska

- zaslání kopie oznamovateli dotčeným správním úřadům a ÚSC

- zveřejnění posudku pro veřejnost

- možnost výše uvedených subjektů vyjádřit se k posudku (písemně; na projednání) ⇒ předána zpracovateli posudku

Veřejné projednání

18

- úřad **může upustit** od konání veřejného projednání dokumentace a posudku, neobdržel-li žádné odůvodněné nesouhlasné vyjádření k dokumentaci
- úřad **může ukončit** veřejné projednání v případě neúčasti oznamovatele nebo zpracovatele dokumentace nebo posudku
- náklady nese úřad

Závazné stanovisko

19

- závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí
- zasláno oznamovateli, dotčeným správním úřadům a ÚSC
- zveřejněno
- jeden z **podkladů** pro vydání rozhodnutí podle zvláštních předpisů
- **platnost 5 let** (lze prodloužit)

Práva veřejnosti

20

- práva veřejnosti
  - ▣ vyjadřovat se v průběhu procesu EIA
  - ▣ uplatňovat připomínky k záměru v navazujícím řízení

- práva tzv. ekologických spolků - dotčené veřejnosti b)
  - ▣ odvolat se proti negativnímu závěru zjišťovacího řízení a rozhodnutí vydaném v navazujícím řízení
  - ▣ stát se účastníkem navazujícího řízení, přihlásí-li se
  - ▣ podat žalobu proti negativnímu závěru zjišťovacího řízení a rozhodnutí vydaném v navazujícím řízení
    - hmotný i procesní přezkum
    - odkladný účinek hrozí-li nebezpečí, že realizací záměru může dojít k závažným škodám na životním prostředí

Místo EIA v povolovacím procesu

21

- **navazujícím řízením** je takové řízení, ve kterém se vydává rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů, které povoluje umístění nebo provedení záměru posuzovaného podle tohoto zákona
  - typicky územní řízení – stavební řízení – stanovení dobývacího prostoru
  - verifikační stanovisko ověřující totožnost posouzeného záměru s povolovaným
  - podrobné schéma viz <http://www.tretiruka.cz/news/nove-schema-procesu-eia-platne-od-1-dubna-2015/>

- podklad ovšem i pro jiná rozhodnutí

Verifikační závazné stanovisko

22

- nejméně 30 dnů před podáním žádosti o zahájení navazujícího řízení předloží oznamovatel příslušnému úřadu dokumentaci pro příslušné navazující řízení včetně úplného popisu případných změn oproti záměru, ke kterému bylo vydáno stanovisko
- **nesouhlasné závazné stanovisko** – došlo-li ke změnám záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na ŽP
  - ▣ zejména zvýšení jeho kapacity a rozsahu nebo změna technologie, řízení provozu nebo způsobu užívání ⇒ změny předmětem posuzování (zjišťovací řízení – viz výše)
- **souhlasné závazné stanovisko** – vydáváno pouze pro stavební řízení a řízení o změně stavby před jejím dokončením; jinak pouhé sdělení

Zvláštnosti tzv. naturového hodnocení

23

- jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek.
- viz §§ 45h a 45i ZOPK
- předložit návrh orgánu ochrany přírody ⇒ pokud ten svým odůvodněným významným vlivem nevyhloučí, musí být záměr nebo koncepce posouzena

Zvláštnosti tzv. naturového hodnocení II

24

- záměr (koncept) lze schválit pokud
  - na základě stanoviska podle zákona EIA nebude mít významný negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo ptačí oblasti
  - neexistuje variantní řešení bez negativního vlivu,
    - lze schválit variantu s nejmenším možným negativním vlivem,
    - z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu
      - u lokalit s prioritními typy stanovišť nebo prioritními druhy jen z důvodů týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí
    - po uložení a zajištění kompenzačních opatření nezbytných pro zajištění celkové soudržnosti soustavy ptačích oblastí a EVL

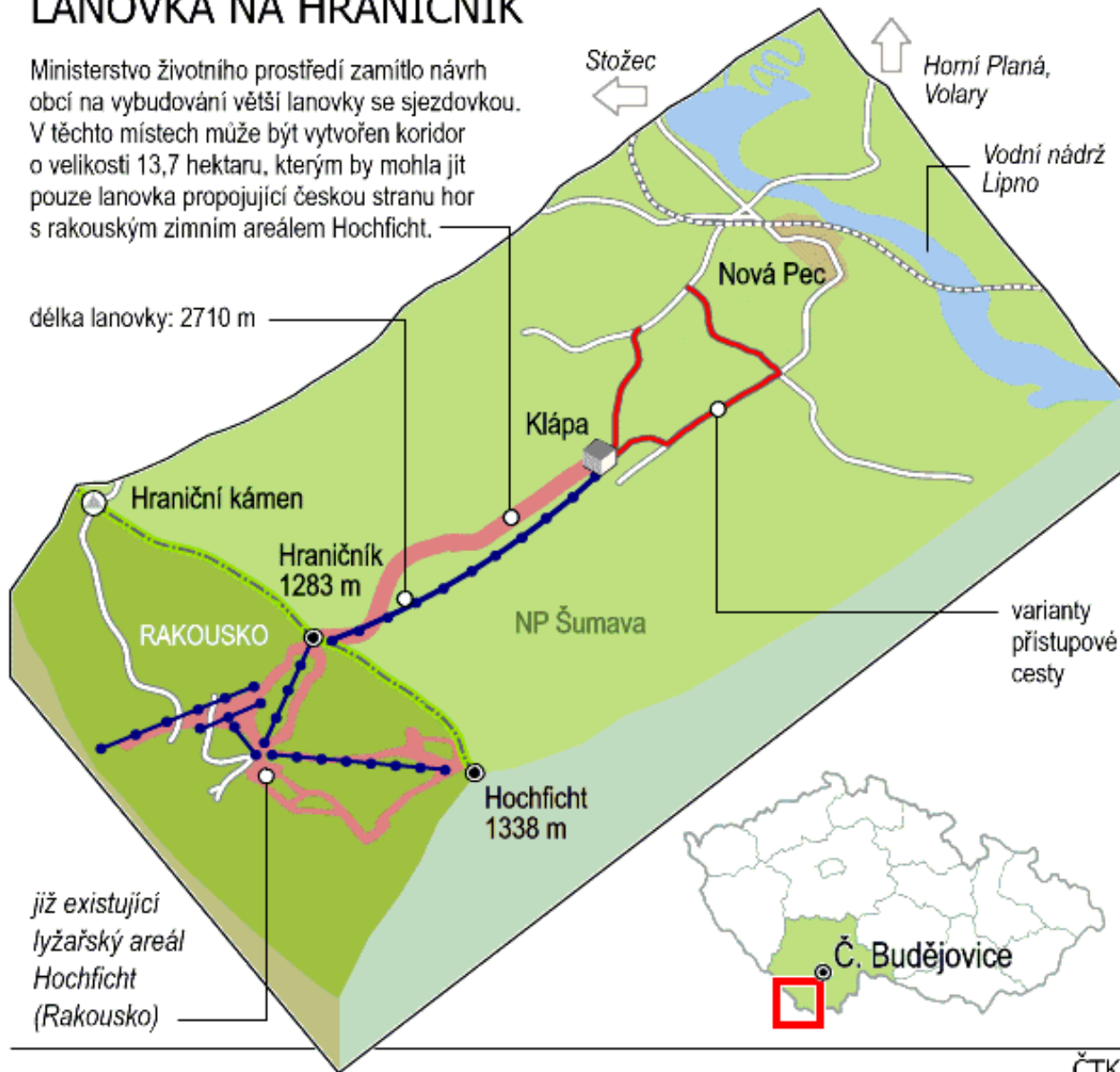

LANOVKA NA HRANIČNÍK

http://www.sportovninoviny.cz/zpravy/index_img.php?id=206591

Ministerstvo životního prostředí zamítlo návrh obcí na vybudování větší lanovky se sjezdovkou. V těchto místech může být vytvořen koridor o velikosti 13,7 hektaru, kterým by mohla jít pouze lanovka propojující českou stranu hor s rakouským zimním areálem Hochficht.

délka lanovky: 2710 m

ČTK

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10118379000-udalosti-v-regionech-praha/214411000141103-udalosti-v-regionech-praha/301236-ministerstvo-zivotniho-prostredi-zaradilo-lyzarsku-kontroverzni-lanovku-na-sumavsky-vrch-hranicnik>

„Kontrolní otázky“

26

Proč probíhá
EIA/SEA?

Pro jaké
záměry/koncepce
je nutná EIA/SEA?

Jaká je funkce
zjišťovacího
řízení?

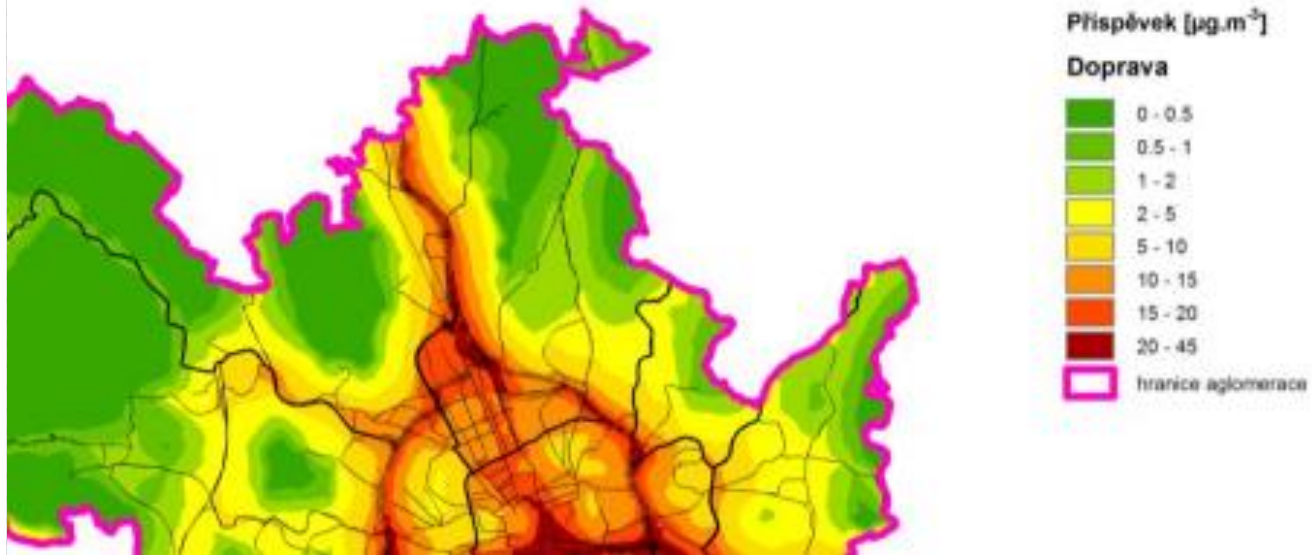
Kdo se zapojuje
do procesu
EIA/SEA a jaká je
jeho úloha?

Jaká práva má
dotčená
veřejnost?

Kdy proces
EIA/SEA probíhá?

isti a diezpusobu vytápení. Na obrázcích níže (Obrázek 48. až Obrázek 50.) jsou / mapové výstupy s příspěvkem jednotlivých uvedených skupin zdrojů k celkovému atížení NO₂.

: Příspěvek skupiny mobilních zdrojů (Doprava) k průměrné roční koncentraci oku 2011, aglomerace CZ06A Brno

Předmět posuzování - koncepce

28

- strategie, politiky, plány nebo programy zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané
- stanoví-li **rámec** pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1
  - v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, nakládání s vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody
- nutnost jejich posouzení, s ohledem na možný vliv na životní prostředí, vyplývá ze zvláštního právního předpisu – tj. **soustava Natura 2000**
- **spolufinancované** z prostředků fondů Evropských společenství
- posuzovány vždy, pokud je dotčené území tvořeno územním obvodem více než jedné obce

Průběh posuzování

29

Odchylky od procesu EIA

30

- předkladatel koncepce
  - vyhodnocení vlivů koncepce
  - veřejné projednání je povinné
  - nezávaznost stanoviska SEA
-
- specifika posuzování Politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace – viz přednáška č. 12

INTEGROVANÉ POVOLOVÁNÍ (IPPC)

4.12.2015

Prameny

32

- Směrnice EP a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění)
- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů

Smysl integrovaného povolování

33

- umožňuje ochranu životního prostředí jako **celku** (brání přenosu znečištění z jedné složky do druhé)
- povolení **nahrazuje** některá povolení potřebná pro uskutečnění a provozování zařízení

Integrované povolení

34

- rozhodnutí, kterým se stanoví **podmínky k provozu zařízení**
- vydává se **namísto** rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství, pokud to tyto předpisy umožňují ⇒ viz dále)

Nahrazované akty - integrace

35

- povolení k nakládání s vodami
- povolení zdroje znečišťování ovzduší a stanovisko k němu ve stavebním řízení
- souhlas k provozování zařízení k nakládání s odpady
- vyjádření v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady
- stanoviska k činnostem v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů
- tzv. hluková výjimka
- podrobněji např. viz <http://www.ippc.cz/dokumenty/DF0526>

Povolovaná zařízení

36

- **stacionární technická jednotka**, ve které probíhá jedna či více **průmyslových činností** uvedených v příloze č. 1, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s průmyslovými činnostmi uvedenými v příloze č. 1 probíhajícími v dotčeném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění
- zařízení pro které **bylo požádáno** o vydání integrovaného povolení (dobrovolné IPPC)
- nejde-li o stacionární technickou jednotku používanou k výzkumu, vývoji a zkoušení nových výrobků a procesů
- nevztahuje se na znečištění způsobené vniknutím radioaktivních látek

Povolovaná zařízení II

37

The screenshot shows a web browser window with the URL www.mzp.cz/www/ippc4.nsf/seznamy.xsp. The page is titled "Seznamy" (Lists) and is part of the "Integrovaná prevence" (Integrated Prevention) system. The navigation menu includes "Aktuální řízení" (Current Management), "Veřejně přístupné informace" (Publicly Accessible Information), and "Přihlášení autorizovaných osob" (Login of Authorized Persons). The left sidebar contains links to "Domovská stránka" (Home), "O integrované prevenci" (About Integrated Prevention), "Hledat" (Search), "Aktuální řízení" (Current Management), "Zařízení" (Facilities), and "Seznamy" (Lists). The main content area shows a search bar with the text "Hledaný výraz:" and buttons for "Hledat v pohledu" (Search in view) and "Obnovit" (Refresh). Below the search bar, there are tabs for "Provozovatelé" (Operators), "Odborně způsobilé osoby" (Qualified Persons), "Kategorie" (Categories), and "Správní úřady" (Administrative Authorities). The "Kategorie" tab is selected, showing a list of facility types. The table has columns for "Třída" (Class), "Číslo" (Number), "Popis" (Description), "Odb. způsob. osoby" (Qualified Persons), and "Zařízení" (Facilities). The total number of facilities is 1671.

Třída	Číslo	Popis	Odb. způsob. osoby	Zařízení
▶ 1. Energetika				111
▶ 2. Výroba a zpracování kovů				237
▶ 3. Zpracování nerostů				100
▶ 4. Chemický průmysl				264
▶ 5. Nakládání s odpady				310
▶ 6. Ostatní zařízení				649
				1671

Nejlepší dostupné techniky (BAT)

38

- nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a způsobů jejich provozování, které ukazují **praktickou vhodnost** určitých technik jako základu pro stanovení emisních limitů a dalších závazných podmínek provozu zařízení
- technika: použitá technologie, způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu
- **dostupná**: vyvinutá v měřítku umožňujícím zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli zařízení za rozumných podmínek dostupné bez ohledu na to, zda jsou používány nebo vyráběny v ČR
- **nejlepší**: nejúčinnější z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku

Posuzování BAT

39

- závěry o nejlepších dostupných technikách
  - ▣ rozhodnutí Komise – celkem 8
  - ▣ <http://www.ippc.cz/obsah/referencni-dokumenty/zavery-o-bat/>

- referenční dokumenty (BREF)
  - ▣ <http://www.ippc.cz/obsah/referencni-dokumenty/prehled-dokumentu-bref/>

- hlediska pro určování BAT v příloze č. 3

Subjekty

40

- provozovatel zařízení

- **správní úřady**
  - krajské úřady
  - MŽP – mezistátní vlivy zařízení; zvlášt' složité případy

- **odborně způsobilá osoba**
  - vyjádření k aplikaci BAT nebo ve zvláště složitých případech k celé žádosti
  - vyjádření na žádost úřadu

- **Česká inspekce životního prostředí**
  - kontrola

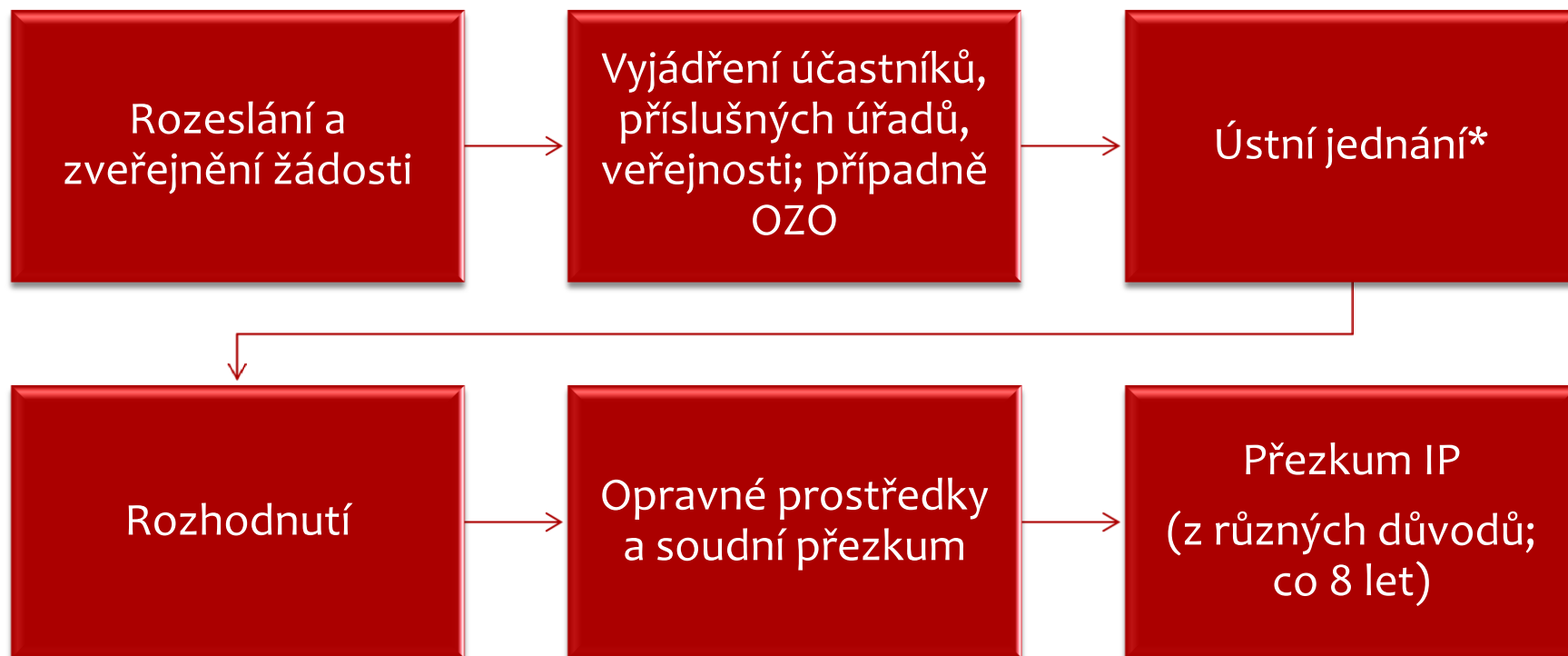
Subjekty II

41

- územně **samosprávné** celky
  - ▣ zařízení na jejich území
  - ▣ zařízení ovlivní ŽP na jejich území – přihlásit se do řízení jako účastník
- občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, zaměstnavatelské svazy nebo hospodářské komory, jejichž **předmětem činnosti** je prosazování a ochrana profesních zájmů nebo veřejných zájmů podle zvláštních právních předpisů - přihlásit se do řízení jako účastník
- **veřejnost** – možnost se vyjádřit
- dotčený stát - možnost se vyjádřit

Průběh řízení: zjednodušené schéma

42

podrobné schéma viz - <http://www.ippc.cz/dokumenty/DF0526>

Stanovení podmínek provozu

43

- nemohou být mírnější než podmínky stanovené podle zvláštních předpisů a musí obsahovat podmínky podle zvláštních předpisů

- vychází z BAT
  - lze mírnější limity (na základě odborného posouzení; vysoká úroveň ochrany ŽP, nedojde k závažnému znečištění ŽP, nepřiměřené náklady)

Přezkum povolení

44

- alespoň jednou za **8 let** ($\neq$ platnost povolení)
- **povinný** přezkum
  - ▣ závažné porušení podmínek
  - ▣ změna emisních limitů či standardů kvality ŽP
  - ▣ znečištění ŽP v důsledku provozu je tak značné, že významně přesahuje standard kvality ŽP a nelze se k němu přiblížit jinak než změnou závazných podmínek provozu zařízení
  - ▣ do 4 let po vydání nových závěrů o BAT musí být podmínky v souladu se závěry
- **možný** přezkum
  - ▣ podnět ČIŽP nebo KHS
  - ▣ v místě provozu je dlouhodobě překračován standard kvality ŽP
  - ▣ na základě ohlášení změny provozovatelem

Přezkum povolení - důsledky

45

- opatření k nápravě
- správní delikt
- omezení nebo zastavení provozu
- povinnost provozovatele podat žádost o změnu IP (podstatná změna)
- zahájit z moci úřední řízení o změně IP (nepodstatná změna)

Změna povolení

46

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10118379000-udalosti-v-regionech-praha/213411000140826-udalosti-v-regionech/obsah/276568-spolana-prestane-pouzivat-rtut-v-pololeti-roku-2017>

Zánik povolení

47

- zánik provozovatele bez právního nástupce
- rozhodnutím úřadu
  - při ukončení provozu
    - blíže též § 15a – uvést místo provozu do stavu nepředstavující žádné významné riziko pro ŽP
    - základní zpráva – stav znečištění půdy a podzemních vod
  - nevyužívání bez vážného důvodu více než 4 roky
  - sloučení IP (změna jednoho IP, zrušení druhého)
- rozhodnutí o vynětí zařízení z režimu IPPC

Místo v povolovacím procesu

48

- stavební povolení podle zvláštního právního předpisu pro zařízení nelze vydat bez pravomocného integrovaného povolení
- bez integrovaného povolení nelze zařízení provozovat

„Kontrolní otázky“

49

Co je IP?

Pro jaké zařízení je třeba IP?

Kdy se IP vydává?

Kdo se zapojuje do řízení a jaká je jeho úloha?

Jakým způsobem se stanoví podmínky provozu?

Z jakých důvodů dochází k přezkumu a změnám IP?